

950 Ft = 2009

FESTÉSZET Az élet édes tarkasága vesz körül, ha Rippl-Rónai képei közé lépünk. Mint valami színes naplóban örökítette meg rajtuk a festő mindazt, ami figyelmét megkapta.

A MAGYAR VADAK KIEMELKEDŐ ALAKJA

A festők „Szimbádia” a hazai festészetben kiemelkedőt alkotó Rippl-Rónai József. A Róma-hegyi villa nemcsak műterem, hanem a korának szellemi központja is volt.

F. Szarka Ágnes

Az 1861. május 23-án Kaposváron született Rippl-Rónai József művészi pályafutása kis kanyarral indult. Kaposváron volt patkusszegéd, majd Budapesten gyógyszerészeti mesteroklevelet szerzett. 1882-ben Zichy Ödönnél házi tanítószkodott, Szurdon és Kalksburgban élt, közben rajzórákat vett.

A modern magyar festészet egyik vezéralakja. A francia posztimpresszionisták, az úgynevezett Nabis-csoport tagja, a posztimpresszionista és szecessziós törekvések legjobb magyar képviselője. Művészetét gazdag színvilág, hatran stílizáló vonaljáték, dekoratívítás jellemzi. 1884-ben iratkozott be a müncheni akadémiára, de 1887-ben már Párizsban volt. Két éven át Munkácsy Mihály

Rippl-Rónai: Önarckép barna kalappal. A modern magyar festészet meghatározó alakja szerette Kaposvárt. Egyik festményéből vette a Róma-hegyi villát

SZABRINÉ SÁNDOR

PACSEK SÁNDOR: - Sainos nem büszkélkedhetek azzal, hogy rokonságban voltam Rippl-Rónai által festett Pacsek bácsival. Az 6 ága kihalt. Nekí három lánya volt, az egyikük Rippl-Rónai Ödön felesége. Így eredeti Rippl képet sem örzünk otthon. Csak múzeumban csodálhatjuk meg - szerintem Munkácsy után - az egyik legnagyobb magyar festőnk alkotásait.

RUCSEK ZSÓFI: - Mint művésztől foglalkozó ember is büszke vagyok arra, hogy ab-

mellett dolgozott, egy ideig hatása alá is került. Bekapcsolódott a francia modern művészetébe is. Francia női vett feleségül, Lazarine Bandriont. 1889-től alakította ki saját formanyelvét. 1889-ben festette Nő fehérpetyes ruhában című posztimpresszionista képét Whistler hatása alatt. Ezekben az években került barátságba Maillollal a kiváló szobrássszal, akivel 1892-ben közös műter-

me is volt és később nagyszerű portrét is festett róla, ami ma Párizsban a Modern Múzeumban található. Egerszen 1901-ig dolgozott Franciaországban. Itt alkotta ifjúkori fő műveit, az Ágyban fekvő nő, a Párizsban is nagy sikert aratott Öreganyám, valamint a Kuglizók című dekoratív ritmusú képét. Ekko-ri művei a Nabis-csoport munkásságának szerves részét alkotják. Párizsból több ízben ha-

zalátogatott, 1895-ben festette Apám, anyám című kettős mellképét, majd két év múlva a Szülem negyven éves házasság után című művét.

1896-97-ben Andrassy Tyadar részére szecessziós stílusú modern enteriört tervezett. Ezekben az években többször szerepelt párizsi kiállításokon is. A századforduló után hazaköltözött. 1900 decemberében műveiből kiállítást rendezett,

de a magyar közönség még nem értéte meg a munkáit. 1901 nyarán Belgiumban, majd Oroszországban járt tanulmányúton. Művészetében „letek korszakát” dekoratív szecessziós színvilág, majd a friss pasztellechnikával készült impresszionisztikus forma váltotta fel. 1904-ben festette Amikor az ember visszaemlékezőseiből él... című művét, amelyre 1906-ban társulati díjat kapott.

A Rippl-Rónai villában mintha megállt volna az idő

HORVÁTH JÁNOS MILÁN TÖBB mint 30 éve kezdte a Rippl-Rónai hagyatékek gyűjtését. - Abban az időben Rippl-Rónai hagyatéka szerre szét volt a világban - mondta. - A múzeum kapta kezelésbe a villát. Kéznyelvtörő volt, hogy itt a festő múzeumát kell létrehozni. Adott volt a Rippl-Rónai Odón gyűjtemény, és abban az időben még pénz is állt rendelkez-

zésre a vásártásokhoz. A fekete és a kukoricás korszak képeit nem kedvelte a nagyközönség, így könyveiben hozzá lehetett jutni. Hatalmas volt a kihívás. Lelkü szemem előtt az lebegett, hogy állítsuk vissza az 1908-10-es állapotokat, mintha Rippl-Rónai még mindig a falak között élne, alkotna. 1978-ban kölcsönzött anyagokból nyílt meg a villa.

Horváth János
Milán: ma mi adunk kölcsön képeket

Filep Lajos: friss vér

“RIPPL VOLT AZ EGYETLEN, AKI friss, eleven vért hozott a magyar pikúrába. Ő volt a magyar pikúrának Cezanne-fja, Gauguin-ja még az is, amit jobb értelemben vett impresszionizmusnak lehet nevezni. Ő egyenlő volt a reakció az akadémiával és Nagyórányával szemben és csanában a legnagyobb meglepetéseket készítette elő.”

Az 1906-os Könyves Kálmán cégnél rendezett kiállításának már nagy sikere volt. Ez időtől többnyire Kaposváron, a Rónai villában dolgozott. Ott festette pontillista-szecessziós képét. Ezt a korszakát a vattaszertűen szabadalt, foltos festékfelrakásokról „kukoricás”-nak nevezte el. A korszak fő műve az Apám én Placsek bácsi vörösbőr mellett, ami a Magyar Nemzeti Galéria tulajdona. 1912-ben készítette az Ernst Múzeum nagyméretű üvegablakát. Részt vett a Magyar Impresszionisták és Naturalisták Köre (MIENK) alapításában, a Nyugat mozgalomban. Ady barátja volt. 1914-ben Párizsban a I. világháború kiö-résekor internálták, csak 1915. februárban tért haza. Az internálásban készített rajzait 1915-ben az Ernst Múzeum mutatta be. A háború után alkotta nagy erejű íróportréit Mórircz-ról, Babits-ról, Szabó Lőrincz-ről, 1926-ban a Uffizibe került Önarcképe. Emlékezései 1911-ben és 1957-ben jelentek meg.

ban a városban élhetnek és alkot-hatok, ahol Ő. Gyermekkoromban közel laktunk a Rippl-Rónai Villához, a parkjában tanultam meg kerékpározni, ősszel ott gyűjtöttem a vadgesztenyét. Hálás vagyok Horváth Milán Jánosnak, hogy a hagyatékokat nem hagyta elveszni, szélszórótrá-

BENE JÁNOS: - Rippl-Rónai zsemélyében Somogy, illetve Kaposvár páratlan tehetségű művészt adott a világnak. Ő még a másik festő zsenivel, Munkácsy Mihállyal is képes volt szakítani és kialakítani a maga stílusát. Ő rá figyel a világ és általában is tudják, hogy hol van Magyarország, hol van Kaposvár. Mint a mind nagyobb hullámmokat gerjesztő vízbe dobott kő.

Az ismeretlen Wallner Jenő

KERESLET Piacképeőbb egy alkotás, ha ismert a művész

Szintén Kaposvárhoz kötődik Wallner Jenő. Nevét nem ismeri a világ. Ragaszkodott hozzá, hogy összes műve egy kézben maradjon. Ez a művész megítélése szempontjából nem szerencsés.

A zseniális festő a kaposvári Balázs János Képzőművész Körben szerzett képzőművészeti ismereteket, mestere Z. Soós István volt. Első művein a plein-air és impresszionista fel-fogás érvényesült, majd a szecesszió és posztimpresszionizmus nyelvéén stilizálja táji és arcképi motívumait. A hetvenes évek elejétől festett tablójában a kisvárosi ember hívságát karikírozta.

A Rippl-Rónai Múzeumban ezt a Wallner Jenő képet láthatja a közönség

A kaposvári Ásványmúzeum

UNIKUM Egy dinó maradványa a látnivalók között

Rippl-Rónai legfeljebb a festékekben ismerhette az ásványi anyagokat. Kaposvár azonban tíz éve Ásványmúzeummal is dicsekedhet a róla elnevezett utcában, melyet Benkő Géza nyitott meg.

A kiállítás 800 válogatott példányt mutat be, és háromszáz ósmaradványt, közöttük egy hazánkban ritkaságnak számító dinoszaurusz maradványait. A gazdag kollekció az egykori Szovjetunió, Kína és az öt földrész ásványaiába enged bepillantást. Látványos és nagyon ritka példányok varázsolják el a látogatókat. Azok számára is érdekes, akiket csak egyszerűen meghódított az ásványok világa és nem szakmabeliek. A gyerekek érdeklődését

FOTÓ: KOVÁCS TIBOR

Öt földrész ásványai, ritkaságai találhatóak a múzeumban

észrevétlenül hívja fel az ásványvilág kulisszatitkaira. A lebilincselő történetek a történelmi adatokkal összehangolva egyedi hangulatot teremtenek. A múzeum fő célja, hogy megkedveltesse az ásványt, hangsúlyozva a természet- és környezetvédelem fontosságát. Az ásványok mellett eredeti, több száz éves térképek is találhatóak itt. Tudománytörténeti jelentőségű a Fizély Sándor Felsőbányai bányaőrménök által 1913-ban ajándékozott faragott, Felsőbánya látképével festett láda. Egyedi örökség a sajtókezdőleg írt lapstromával és aláírásával, a 101 általa gyűjtött ásvánnyal, köztük az 1913-ban talált Fizelytől.